

Universiteit
Leiden
The Netherlands

“If I deserve it, it should be paid to me”: a social history of labour in the Iranian oil industry 1951-1973

Jefroudi, M.

Citation

Jefroudi, M. (2017, October 11). *“If I deserve it, it should be paid to me”: a social history of labour in the Iranian oil industry 1951-1973*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/58772>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/58772>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/58772> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Jefroudi, M.

Title: "If I deserve it, it should be paid to me": a social history of labour in the Iranian oil industry 1951-1973

Issue Date: 2017-10-11

Samenvatting

Dit is een historische studie van de mensen die olie produceerden in de twee decennia na de nationalisering van olie in 1951. In deze periode herstelde het autoritaire regime zich door zowel een surveillance-systeem en georganiseerd geweld, als door institutionele hervormingen. De vormen van voortdurende continuïteit en reproductie van verschil door middel van diverse vormen van stratificatie die verder reiken dan de raffinaderij en de olievelden worden bestudeerd. Deze studie brengt de nauw verweven relaties tussen de arbeiders, de oliemaatschappij(en) en de staat in kaart, en richt zich op de periode tussen 1951 en 1973 toen het beheer van olie volledig werd overgedragen aan de Nationale Iraanse Olie Maatschappij.

De actoren in deze geschiedenis zijn de arbeiders in de olie-industrie. Alhoewel ik me voornamelijk richt op handarbeiders en kantoorwerkers die officieel in dienst zijn van de olie-maatschappij, breidt deze dissertatie de definitie van 'olie-werker' uit. Ten eerste gebruik ik de termen 'olieproducerende gemeenschap' en 'olieproducerende Zuiden' om te benadrukken dat de productie van olie niet een activiteit was die beperkt bleef tot de muren van de raffinaderij of tot de grenzen van de olievelden. De productie van olie was het resultaat van een netwerk van relaties waarin niet alleen de olie-werkers en de staf van de raffinaderijen en de olie-velden betrokken waren, maar ook zij die werkten in de steden rondom de olie-industrie.

De olie-industrie had twee sectoren; de zogenaamde basis en niet-basis operaties. De eerste betrof de olie-winning en raffinaderij, de tweede betrof handelingen variërend van het transport van olie tot de bouw van huizen voor de werknemers van de olie-industrie, het onderhoud van ziekenhuizen of de levering van gesubsidieerde levensmiddelen. Daarom zijn onze actoren in dienst van de Maatschappij niet alleen de arbeiders en staf betrokken bij het winnen en raffineren van olie, maar ook werkers zoals timmerlieden, bakkers, tuinlieden, verplegers, dokters, schoenmakers, chauffeurs, bioscoopwachters en anderen. De mensen die direct in dienst

waren van de Maatschappij waren niet de enigen die betrokken waren bij de productie van olie. Er waren ook arbeiders die in dienst genomen en weer ontslagen werden als de gelegenheid zich voordeed, zoals bijvoorbeeld contractarbeiders.

Het voornaamste doel van deze studie is het leveren van een sociale geschiedenis van de Iraanse olie-industrie in de bestudeerde periode. Dit betekent een grondige studie door middel van onderzoek in archieven gerelateerd aan de olie-werkers op de productieplaats, aan hun positie in de arbeidsmarkt en aan hun levensomstandigheden. De diversiteit van de industrie, wat betreft de vormen van arbeid, de verschillende sociale klassen in deze industrie, en haar specifieke relaties met de staat vormen een rijk terrein voor het bestuderen van sociale arbeidsrelaties.

Het tweede doel van dit werk is om discussies over historiografie en de functie van de staat in de organisatie van kapitalistische productie-relaties te belichten aan de hand van de arbeidsgeschiedenis van de Iraanse olie-industrie. Hier, en in tegenstelling tot het eerder genoemde hoofddoel van deze dissertatie, lever ik geen duidelijke antwoorden maar presenter ik de kennis voortgebracht door deze casestudy als bijdrage aan deze lang lopende discussies in de literatuur. Deze twee doelen worden echter tegelijkertijd vervolgd, en het tweede doel geeft vorm aan de methodologische en theoretische structuur van de dissertatie.

Deze studie is gebaseerd op archiefbronnen. De voornaamste geraadpleegde archieven zijn de National Archives of the UK (TNA); National Archives of the United States the National Archives and Records Administration (NARA); British Petroleum Archives; Harvard University Library; International Institute of Social History (IISH) Archives; Library of the Ministry of Petroleum of Iran; Library, Museum and Document Center of the Iran Parliament; en National Library and Archives Organisation of Iran (NLAI). Naast deze landelijke en bedrijfsarchieven werden de persoonlijke archieven van enkele gepensioneerde olie-werkers

en werknemers gebruikt. Met gepensioneerde olie-werkers en hun familie werden gedurende 2013 in Shahinshahr, Iran, tien interviews gehouden, variërend in lengte van één tot vijf uur.

De inleiding presenteert de voornaamste intenties van de studie. De actoren, het onderwerp en de locatie van de studie worden omschreven, en de bronnen worden gepresenteerd. Aangezien dit een studie is van een tussen-periode in termen van politieke historiografie (na de nationalisering, voor de revolutie) worden debatten over periodisering en historiografie opgevat als van fundamenteel belang voor het werk. Daarom bespreekt de inleiding de betekenis van het politieke voor het schrijven van geschiedenis en belicht deze hoe de economie ingebed is in politiek en samenleving door de discussie over de banden tussen de Maatschappij, staat en arbeiders aan te gaan.

In het eerste hoofdstuk, “Nationalisation: The Legal, the Tallied, and the Imagined,” betoog ik dat de nationalisatie van olie in 1951 niet de verandering van een tijdperk betekende maar vooral een juridisch proces was. Dit proces was het gevolg van zowel verschillende niveaus van discussie en onderhandelingen tussen nationale en internationale elites als van druk van onderop uitgeoefend door sociale en politieke strijd. Deze bewegingen reikten verder dan slechts de olie-werkers. Middels het behandelen van het proces van het “Iraniseren” van de staf, en het nationalistische discours daarachter, beargumenteer ik dat dit de ongelijkheden binnen de olieproducerende gemeenschap maskeerde doordat het, ondanks materiële ongelijkheden, een horizontale broederschap creëerde.

Het tweede hoofdstuk, “The staff, the Worker, and the Non-company Workmen: Locations in Relations of Production,” gaat dieper in op de gestratificeerde levens van de olie-werkers. Ik vat klasse in de eerste plaats op als een relatie en de olie-industrie als een plek gevormd door verschillende bundels van relaties. Ik betoog dat voor de behandelde periode de voornaamste pijlers van de arbeidsrelaties gevormd werden door systemen voor het classificeren van werk, het vaststellen van

minimumlonen, en het creëren van een vervangbare reserve van arbeidskrachten. Tezamen rationaliseerden deze processen de sociale ongelijkheden in de werkende bevolking door het depersonaliseren van de sociale hiërarchie.

Het derde hoofdstuk, “Non-Basic Operations, Where Production Meets Reproduction,” laat zien hoe deze stratificatie op de bedrijfsvloer doordrong in de levens van de arbeiders buiten de fabriek en hoe deze stratificatie op haar beurt de relaties met de Maatschappij beïnvloedde. Verder laat dit hoofdstuk zien hoe de staat en de Maatschappij met elkaar verweven waren in de organisatie van de sociale reproductie van de olie-werkers en wat de limieten van deze samenwerking waren.

In het vierde hoofdstuk, “Two Faces of Labour Activism: Mediation and Militancy in the Oil Industry” herzie ik de welbekende stelling dat als gevolg van een structureel onvermogen en een autoritair bewind de jaren na de coup en voor de revolutie een periode van verlamming waren voor arbeidersactivisme. Met behulp van voorbeelden uit de archieven betoog ik dat zelfs onder een repressief bewind er collectieve acties plaatsvonden in de olie-industrie in deze periode en dat arbeiders alle mogelijke middelen gebruikten om hun eisen naar voren te brengen. Bovendien betoog ik dat we als historici van arbeid de bestaande vormen van collectieve actie moeten bestuderen in plaats van te zoeken naar een ideaaltype.

De “Conclusion” brengt de vier hoofdstukken samen en benadrukt twee elementen die duidelijk zichtbaar werden in het onderzoek; de behoefte van mensen om controle te hebben over hun productieve activiteiten en om als gelijkwaardige leden van de olieproducerende gemeenschap gezien te worden, en ten tweede dat de economie ingebed is in sociale relaties.

Het onderzoek toont ten eerste aan dat nationalisatie meer een proces was dan een gebeurtenis die zich voltrok in 1951, en dat het de

managers waren die het leeuwendeel binnenhaalden van de voordelen van nationalisatie. Ten tweede strekte de gecodificeerde stratificatie in de organisatie van arbeidsrelaties, vormgegeven door gradering en verdeling tussen kantoor en handwerk, zich uit tot buiten de arbeidsplaats. Stratificatie speelde een fundamentele rol in het creëren van de sociale klassenpositie van de werknemers, niet alleen door het bepalen van hun materiële inkomen maar ook door het opzetten van een meetschaal voor het beoordelen van de noden en verdiensten van verschillende segmenten van werknemers. Ten derde vormden contractarbeiders, als deel van de omvangrijke en heterogene categorie van ‘niet-Maatschappij’ arbeiders in de olieproducerende gemeenschap, het meest preciaire segment. Deze werkers konden makkelijk hun positie verliezen of verwisseld worden. Ten vierde, in tegenstelling tot de bekende stelling dat in de autoritaire periode voor de revolutie er praktisch geen arbeidersactivisme plaatsvond in het olieproducerende Zuiden, vonden er onder de repressieve omstandigheden verschillende collectieve acties plaats. Ten vijfde, de staat fungeerde als een bemiddelaar tussen de arbeiders en de Maatschappij. Naarmate de machtsbalans tussen Maatschappij en arbeiders veranderende, wisselde de staat op pragmatische wijze van kant. Dit toont aan hoe de economie ingebed is in sociale relaties. Tenslotte opereerden de actoren in de olie-industrie niet in een vacuüm. Van de Iraanse bureaucraten tot de oliewerkers, stonden deze in contact met andere actoren, binnen en buiten Iran. De intensiteit van dit contact varieerde echter.

Kortom, deze studie van het leven en het werk in de olie-industrie in Iran toont aan dat de strijd voor een beter leven niet alleen ging om een nominale groei van lonen en andere economische baten maar ook om een eerlijk deel van de opbrengst van de eigen productieve activiteiten.